

Boekenlijst en digitaal materiaal

(zeker niet volledig, maar een aanzet om een beeld te geven van beschikbaar materiaal dat gebruikt kan worden voor theoretische onderbouwing.)

Boeken

Kinderkoppie, 2010, Betsy van de Grift, SWP Amsterdam
Hoe een rijke leeromgeving bijdraagt aan de ontwikkeling van het kindbrein. (aangeschaft door SKA). Van het verhaal van Betsy van de Grift is ook een DVD beschikbaar.

Het pedagogisch kader kindercentra 0 tot 4 jaar, 2009, Elly Singer en Loes Kleerekoper. Elseviergezondheidszorg Maarssen. *Is op alle vestigingen aanwezig. Kan gebruikt worden als naslagwerk, inspiratie en kennisbron. Hierin worden de zeven competenties uitgebreid beschreven.*

Groeiwijzer van één tot vier jaar; verzorging en opvoeding, Paulien Bom en Machteld Huber → Uitgeverij Christofoor, november 2009, 5de druk (Bol.com)

Werken met baby's in een groep, 2010, Sylvia Nissent en Prpha Vanderhaegen. NIZW. *Belangrijke informatie over de ontwikkeling van baby's, het bieden van emotionele veiligheid en de hersenontwikkeling van deze jonge kinderen.*

Gepeuter, een handboek over creatieve activiteiten met peuters, 1995, Caroline Boudry en Michel Vandenbroeck. SWP Amsterdam.

Wat zeg je? *De taal van het lichaam bij de verzorging van kinderen*
2010, Inga Mol, Elseviergezondheidszorg Maarssen.
Iedere aanraking is taal. Voor het kleine kind is de aanraking het meest veelzeggende in zijn bestaan. Het is zijn eerste taal. Dit boek is bedoeld voor ouders en professionals in de kinderopvang en biedt de professional heel veel handvatten om respectvol, met alle aandacht voor de autonomie van het kind, de verzorging en opvoeding van kinderen ter hand te nemen. Een boek met veel praktische tips en heldere tekeningen als voorbeelden.

Muziekkriebels, 2009, Hermien Wiechers, SWP Amsterdam.
Een boekje vol muzikale spelletjes en ideeën. Fijn voor die mensen die hierbij wat geholpen willen worden. Met name voor de expressieve en beeldende competenties.

Alles op zijn tijd, 2010. Sieneke Goorhuis-Brouwer, SWP Amsterdam.
Deze hoogleraar pleit in een zeer toegankelijk boekje voor eerst ruimte en groei voor de persoonlijkheid waardoor het kind een goed besef van eigenwaarde ontwikkelt. Teveel wordt kinderen van alles geleerd schrijft zij, te weinig wordt gekeken naar hoe het kind is. Mooi voor gesprekken in het team.

Aanraken, een levensbehoefte, 2002-2009, Marijke Sluijter
Vanuit een ander perspectief is dit boek over aanraken geschreven. Aanraken als eerste levensbehoefte, aanraken is nodig om te groeien. Hoe komen we tot speelse vormen van lichaamscontact in de kinderopvang en op school. In Zweden zegt men 'Kinderen die elkaar masseren, slaan elkaar niet'. Dit boek bevat niet alleen theorie, maar ook heel veel spelletjes en oefeningen om elkaar

te masseren en elkaar op een speelse manier positief aan te raken. Ook oefeningen waarin kinderen leren grenzen aan te geven.

Keien van kinderen, Hans Cohen de Lara, Zwijsen bv Tilburg.

Dit is een boek speciaal voor ouders; wetende dat veel aandacht uitgaat naar kinderopvang, speelzalen en onderwijs schrijft De Lara, zou je bijna vergeten dat de ontwikkeling van kinderen thuis begint.

Dit boek beschrijft ontwikkelingsstimulering op een onnadrukkelijke en natuurlijke manier in alledaagse situatie. En dat is nu net wat veel pedagogische medewerkers ook willen lezen. Het grappige is dat ook wordt beschreven wat er binnen de kinderopvang en op school gebeurt aan ontwikkelingsstimulering. Mooie check!

Huilen Boos zijn Ruzie, Omgaan met emoties bij kinderen van 0-8 jaar 2007, Hanneke van Hasselt – Mooy, SWP

Een onderwerp dat sterk aanspreekt en vele nieuwe inzichten brengt. Maar dit boek is niet vanuit zich zelf aantrekkelijk voor medewerkers, geen kleurige plaatjes, geen echt overzichtelijk bladspiegel. Het is dan ook aan te raden als manager delen van dit boek te gebruiken en met medewerkers onderdelen te behandelen in teamoverleg.

Kriebels in je hersens, activiteiten en gesprekken met jonge kinderen 2005, Nanda van Bodegraven en Tamar Kopmels, SWP

Een boek vol activiteiten om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Het boek start met een handleiding waarin opeenvolgend de antwoorden staan van: waarom activiteiten en gesprekken, wie er aan mee kan doen, wat voor activiteiten in het boek staan, wanneer je het beste aan de slag gaat, waar je ze doet en hoe je het aanpakt. En dan aan de hand van thema's een aantal praktische activiteiten. Voor hen die graag praktische handvatten willen hebben en daarop door kunnen borduren.

Babysignalen, Kijken, luisteren, spelen, 2010, Kjille Soeting

Kjille Soeting is pedagogisch medewerker op een babygroep en schrijft vanuit dat perspectief nauwkeurige observaties van baby's. Zij is een voorbeeld van een medewerker die bewust bezig is met het volgen van kinderen, het geven van ontwikkelprikkelers en het creëren van ontwikkelkansen. Ook dit boek is weer opgebouwd uit de verschillende ontwikkelingsgebieden of wel de verschillende competenties zoals die in het pedagogisch kader zijn beschreven. Een bruikbaar en aantrekkelijk boek om medewerkers te stimuleren nog beter te kijken en nog beter te volgen.

Digitaal materiaal

DVD SKA 2010, Kinderkoppie Betsy van de Grift
(eigendom SKA)

E-LeerModules en E-Competentiescan uitgegeven door Kindwijzer op DVD en daar ook te bestellen (voor twee dvd's 100 euro).

De modules leiden je door het pedagogisch kader, leuk, zinnig en bijzonder praktisch. Korte theorie en testvragen. Hiermee kunnen pedagogisch medewerkers zelf kijken of de theorie uit het pedagogisch kader hen bekend is.

De Competentiescan geeft, mits ingevuld, een goed beeld van de vakvolwassenheid van de pedagogisch medewerker.

DVD aandacht voor baby's van NIZW jeugd. Kan gebruikt worden als discussiestof voor medewerkers. De film is ontwikkeld in samenhang met het boek Werken met baby's in een groep (Nossent en Vanderhaegen 2003).

DVD observatie materiaal. SKA heeft in het kader van de methodiekontwikkeling beeldmateriaal laten opnemen dat gebruikt kan worden in verschillende overlegvormen om te oefenen met de brillen en om ideeën op te doen om nog meer ontwikkelingsgericht te werken.

Websites

www.samenspelopdebso.nl

Prachtige site met heel veel ideeën, gerangschikt naar de zeven competenties. Ook voor de kinderopvang veel materiaal van af te halen.

www.kindopvangcollege.nl

Web tv. Het pedagogisch kader aan de hand van de basisprincipes: veiligheid, actief spelend en lerend kind, leren met hoofd hart en handen, eigenheid en geborgenheid, diversiteit, omgaan met ouders en de actieve pedagogische medewerkers. In interview vorm en met beelden legt Elly de theorie uit. Je kunt credits kopen om gebruik te mogen maken van de verschillende modules. Er zit een toets bij.

<http://www.kiddo.net/archief>

www.pedagogiek.nu

http://www.allesoverkinderen.nl/ne_ontwikkeling.htm

<http://mens-en-samenleving.infonu.nl/pedagogiek/8451-dreumes-en-opvoeding-van-1-tot-2-jaar.html>

<http://www.peuteren.nl/peuters/geestelijk.php>

<http://www.peuterplace.nl/peuter/peuterpuberteit.htm>

Artikelen digitaal en hard-copie

Artikelen boeiend bij de competenties en ontwikkelingsfasen:
(In elke artikel wordt ook weer verwezen naar boeken)

Motorisch zintuigelijke competentie:

Motorisch: [http://www.kp-](http://www.kp-kinderopvang.nl/downloads/KP_03_motorische_ontwikkeling.pdf)

[kinderopvang.nl/downloads/KP_03_motorische_ontwikkeling.pdf](http://www.kp-kinderopvang.nl/downloads/KP_03_motorische_ontwikkeling.pdf)

Zintuiglijk: [\[kinderopvang.nl/downloads/KP_04_zintuiglijke_ontwikkeling.pdf\]\(http://www.kp-kinderopvang.nl/downloads/KP_04_zintuiglijke_ontwikkeling.pdf\)](http://www.kp-</p></div><div data-bbox=)

Taal- en communicatieve competentie:

http://www.kp-kinderopvang.nl/downloads/KP_01_leren_praten.pdf

Expressief /beeldende competentie (muziek):

http://www.kp-kinderopvang.nl/downloads/KP_02_leren_door_klank_en_ritme.pdf

Cognitieve competentie:

http://www.kp-kinderopvang.nl/downloads/KP_05_de_cognitieve_ontwikkeling.pdf

Sociale competentie / emotionele competentie:

http://www.kp-kinderopvang.nl/downloads/KP_06_sociaal_emotionele_ontwikkeling.pdf

Morele competentie:

<http://www.opvoedadvies.nl/moreleontwikkeling.htm>

Kort stukje ook voor BSO in de toekomst:

<http://mens-en-samenleving.infonu.nl/pedagogiek/36758-ontwikkelingsfasen-morele-ontwikkeling-van-kinderen.html>

- zie bijlage morele ontwikkeling volgens Piaget.